

de informatievoorziening te stimuleren richting het grote publiek over hoe in contact te treden met mediators en met organisaties die diensten op het gebied van mediation aanbieden.

Een andere verplichting is het stimuleren van advocaten om hun cliënten te informeren over de mogelijkheid van mediation.

3. ENIGE ASPECTEN VAN DE MEDIATION PROCEDURE.

Wordt tijdens mediation relevante informatie als vertrouwelijk beschouwd?

Vertrouwelijkheid in het proces van mediation is essentieel, vandaar dat de Richtlijn bij art. 7 tijdens de mediation bescherming van vertrouwelijkheid binnen alle eerder gevoerde gerechtelijke of arbitrage procedures garandeert. Met bepaalde nadrukkelijk voorziene uitzonderingen kunnen noch de mediators noch personen betrokken bij de mediation procedure verplicht worden tijdens hiervoor genoemde procedures bewijsmateriaal in te brengen met betrekking tot informatie die het gevolg is van of in verband staat met het proces van mediation.

Als ik mediation inzet, verjaart dan het recht van rechtsingang?

Teneinde de partijen te stimuleren mediation in te zetten en te zorgen dat de mediation niet strijdig is met de procedure waarmee het nauw verbonden is, worden lidstaten verplicht de partijen die kiezen voor mediation te garanderen dat zij niet door verloop van verjaringstermijnen tijdens het proces van mediation later weerhouden worden een gerechtelijke of arbitrale procedure aangaande dat geschil in te stellen.

Daarentegen heeft artikel 8 van de Richtlijn geen invloed op het bepaalde aangaande verjaringstermijnen in internationale overeenkomsten zoals in de lidstaten worden gehandhaafd op bijvoorbeeld het gebied van vervoerswetgeving.

Ik heb een uit mediation voortkomende overeenkomst in een andere lidstaat van de Europese Unie. Hoe kan ik baat hebben van de rechtswerking van die overeenkomst in een andere lidstaat? Procedure.

Een van de meest aantrekkelijke elementen van mediation is de mogelijkheid om op grond van het resultaat van een mediation een schriftelijke overeenkomst te verkrijgen, welke executoriale titel heeft.

De inhoud van die overeenkomst wordt dan in de andere lidstaten erkend en executabel verklaard in naleving van het toepasselijke Gemeenschapsrecht of nationaal recht. De overeenkomst wordt dan op grond van het "Brussel I" verordening (nr. 44/2001) of het "Brussel II bis" verordening (nr. 2201/2003) uitgevoerd.

4. FAMILIERECHTELIJKE GESCHILLEN

Van een brede toepasbaarheid van grensoverschrijdende mediation is sprake in familierechtelijke geschillen, met name die aangaande

ouderlijke verantwoordelijkheid.

Het Verdrag van Den Haag van 1980 inzake civielrechtelijke aspecten van de internationale ontvoering van kinderen. Wat moet ik weten als ik met mijn kind naar een ander land wil verhuizen?

Het Verdrag van Den Haag van 1980, van kracht in alle lidstaten van de Europese Unie, geldt wanneer een kind jonger dan 16 jaar vanuit de lidstaat waar zijn/haar gewone woonplaats is naar een andere lidstaat wordt verplaatst, of in strijd met de rechten van een van de personen met ouderlijke verantwoordelijkheid in de tweede lidstaat wordt vastgehouden. Deze situatie doet zich meestal voor tussen de ouders van een kind of tussen ouders en grootouders wanneer een van hen de partij is die op onwettige wijze een kind verplaatst naar/vasthoudt op een andere plek dan de plek waar zijn/haar gewone woonplaats is.

Wanneer de ouderlijke macht gezamenlijk door beide ouders van het kind wordt uitgeoefend (in overeenstemming met de wet van de lidstaat waarbinnen zij hun gewone woonplaats hebben), kan geen van beide ouders alleen besluiten over het wijzigen van de woonplaats van het kind naar een andere lidstaat; dit vereist meestal de nadrukkelijke instemming van de andere ouder of de goedkeuring van de bevoegde rechtbank.

In dit soort geschillen speelt mediation een belangrijke rol. Door de overeenkomst die na de mediation door de betrokken partijen is afgesloten vermijdt men trauma's bij het kind veroorzaakt door de uitvoering van de eventuele executoriale titel. De voordelen van mediation worden onderstreept door het feit dat in een uit mediation voortkomende overeenkomst meer aspecten ten aanzien van ouderlijke verantwoordelijkheid kunnen worden geregeld, afgezien van die met betrekking tot het terugleiden van het kind naar de gewone woonplaats.

Ik wil een omgangsregeling met mijn kind dat zijn/haar gewone woonplaats in een andere lidstaat van de Europese Unie heeft.

Ingeval het kind op wettige wijze naar een andere lidstaat verhuist en een nieuwe gewone woonplaats verkrijgt, kunnen de onenigheden ten aanzien van de uitoefening van de omgangsregeling efficiënt middels mediation geregeld worden.

itvoering van een executoriale titel leidt vaak tot beperkingen omdat deze niet zorgt voor een juiste uitvoering van de omgangsregeling. Daarentegen blijkt een minnelijke schikking van de bestaande onenigheden middels mediation van duurzame aard.

Nuttige Internet adressen:

- www.Nmi-mediation.nl
- www.Rechtspraak.nl
- <http://www.kinderontvoering.org>
- <http://ec.europa.eu/civiljustice/> (het Europese Gerechtelijke Netwerk voor civielrechtelijke en handelsrechtelijke zaken)
- http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_ro.html (de Europese Gerechtelijke Atlas voor Civielrechtelijke Zaken)

Project financed by the EUROPEAN UNION, under the CIVIL JUSTICE PROGRAMME

Ministry of Security and Justice

INFORMATIEGIDS OVER GRENDOERSCHRIJDENDE MEDIATION IN BURGERLIJKE ZAKEN IN DE EUROPESE UNIE

Project „Promoting mediation in cross-border cases in civil matters”

European Union Specific Programme
“CIVIL JUSTICE 2010”

This publication has been produced with the financial support of the “Civil Justice 2010” Programme of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of the beneficiary and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission

1. INLEIDING

De veelheid aan rechtsverhoudingen, ontstaan ten gevolge van het vrije verkeer van personen en goederen in de Europese Unie heeft ook geleid tot een toename in geschillen tussen personen woonachtig in verschillende lidstaten, met andere woorden een toename in grensoverschrijdende geschillen.

Een rechtsgang in andere lidstaten dan het woonland wordt wellicht ontmoedigend vanwege de hoge kosten, taalverschillen, onzekerheid ten aanzien van de inning van vorderingen, enz. Daarom is een eerste stap in de geschillenbeslechting een poging om het conflict in der minne te schikken.

Een efficiënte manier van minnelijke geschillenbeslechting is grensoverschrijdende mediation, een soort conflictbemiddeling. Mediation kan, samen met andere soortgelijke middelen, de nadelen van een rechtsgang teniet doen. Dit komt door de snelheid en door de mogelijkheid de procedure aan de aard van het geschil (handelsrechtelijk, familierechtelijk enz.) aan te passen. Niet in de laatste plaats vanwege deze specificiteit, zorgt mediation niet alleen voor beslechting van het geschil maar ook voor beëindiging of vermindering ervan, doordat partijen ertoe worden bewogen zich vrijwillig aan de uit de mediation voortgekomen afspraken te houden en de relatie tussen hen in stand te houden.

De aandacht voor het reguleren van deze procedure op Europees niveau heeft zijn oorsprong in 1999. Dit vanwege de wens tot het vereenvoudigen en verbeteren van de toegang tot de rechtspraak alsmede het voltooiën van het wetgevende raamwerk voor grensoverschrijdende geschillen, met name bevoegdheid en executie van vonnissen in de lidstaten, waaronder: het “Brussel I” Verordening (nr. 44/2001), het “Brussel II bis” Verordening (nr. 2201/2003), de Europese procedure inzake kostenveroordeling (Verordening nr. 1896/2006), de Europese executoriale titel (Verordening nr. 805/2004), en de Europese verordening tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen (nr. 861/2007).

Dit leidde tot Richtlijn nr. 2008/52/EG van het Europese Parlement en de Raad van 21 mei 2008 betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken.

Art. 3 onderdeel a) van de Richtlijn stelt „bemiddeling/mediation”: een gestructureerde procedure, ongeacht de benaming, waarin twee of meer partijen bij een geschil zelf pogen om op vrijwillige basis met de hulp van een bemiddelaar/mediator hun geschil te schikken. Deze procedure kan door de partijen worden ingeleid of door een rechterlijke instantie worden voorgesteld of gelast, dan wel in een lidstaat wettelijk zijn voorgeschreven.

2. HET TOEPASSINGSGEBIED VAN RICHTLIJN NR. 2008/52/EG VAN HET EUROPESE PARLEMENT EN DE RAAD VAN 21 MEI 2008 BETREFFENDE BEPAALDE ASPECTEN VAN BEMIDDELING/MEDIATION IN BURGERLIJKE EN HANDELSZAKEN¹

De **doelstelling** van de Richtlijn is “het faciliteren van toegang tot alternatieve geschillenbeslechting en het bevorderen van minnelijke beslechting van geschillen door de inzet van mediation te stimuleren en te zorgen voor een evenwichtige verhouding tussen mediation en gerechtelijke procedures.”

Inhoudelijk, heeft de Richtlijn toepassing op een scala aan grensoverschrijdende geschillen en kan het aan alle civielrechtelijke en handelsrechtelijke zaken worden aangepast, met uitzondering van conflicten ten aanzien van rechten en verplichtingen waarover de partijen krachtens toepasselijke wetgeving² niet mogen besluiten. De meest voorkomende grensoverschrijdende geschillen waarbij mediation met succes ingezet kan worden betreffen familierechtelijke en handelsrechtelijke geschillen.

De richtlijn geldt ook niet voor precontractuele onderhandelingen en quasigerechtelijke procedures zoals bepaalde stelsels voor gerechtelijke verzoening, stelsels voor het beslechten van consumentenklachten, of organen die voorafgaande aan de procedure een formele aanbeveling, bindend of niet, aangaande de geschillenbeslechting afgeven.

Het Voorschrift omvat o.a. de volgende hoofdstukken:

- Definities;
- Minimale vereisten inzake de mediation procedure;
- De missiestatements van de Europese Commissie en van de overheden van de lidstaten ten aanzien van bewustmaking van mediation.

Waarom vaste woon- en verblijfplaats en waarom niet nationaliteit om de grensoverschrijdende aard van het geschil vast te stellen?

Bij de toenemende mobiliteit van personen binnen de Europese Unie zijn situaties waar de leden van een familie niet dezelfde nationaliteit hebben of niet in dezelfde lidstaat wonen niet langer een uitzondering. Daarom werd als een criterium voor het bepalen van de grensoverschrijdende aard van het geschil aangenomen de vaste woon- of verblijfplaats van de ene partij in een andere lidstaat dan die van de andere partij. Het criterium volgt dat in andere Verordeningen

¹ Van kracht in alle lidstaten van de Europese Unie, met uitzondering van Denemarken.

² De Richtlijn geldt met name niet voor zaken m.b.t. belastingen, de Douane of bestuursaangelegenheden of de verantwoordelijkheid van de Staat voor zijn handelen en nalaten bij de uitoefening van openbaar gezag (“acta iure imperii”).

in deze, namelijk “Brussel I”³ en “Brussel II bis”.

De vaste woonplaats is een feitelijk begrip, dat per zaak aangetoond dient te worden. Als generiek begrip is het de plaats waar een persoon gewoonlijk zijn/haar dagelijkse leven doorbrengt, afgezien van tijdelijke afwezigheid ten behoeve van vakantie, bezoek aan vrienden en familieleden, medische behandeling of, bij gebrek aan informatie, de wettelijke of geregistreerde woonplaats.

Wat is een grensoverschrijdend geschil?

Om te zorgen voor rechtszekerheid biedt de Richtlijn criteria om de grensoverschrijdende aard van een geschil te kunnen bepalen.

Ingevolge art. 2 van de Richtlijn is sprake van een grensoverschrijdend geschil wanneer tenminste een van de partijen de gewone woon- of verblijfplaats in een andere Lidstaat heeft dan die van een andere partij op de datum dat:

- a) de partijen overeenkomen mediation in te zetten, nadat het geschil is ontstaan;
- b) mediation door de rechter wordt opgedragen;
- c) nationaal recht het inzetten van mediation verplicht; of
- d) ter uitvoering van artikel 5 aan partijen hiertoe een uitnodiging wordt gedaan.

Er is ook sprake van een grensoverschrijdend geschil waar na de mediation een gerechtelijke procedure of arbitrage tussen de partijen wordt ingesteld in een andere Lidstaat dan die waar de partijen op een van bovengenoemde datums hun gewone woon- of verblijfplaats hebben.

Ik wil mediation inzetten. Hoe vind ik een mediator?

Indien partijen op eigen initiatief of op het initiatief van de rechtbank waar de rechtszaak wordt gevoerd menen dat het geschil in der minne geschikt kan worden, dan kunnen zij om een mediator verzoeken.

Art. 3 onderdeel b) van de Richtlijn bepaalt: “mediator betekent „een derde die wordt verzocht op doeltreffende, onpartijdige en bekwame wijze een bemiddeling/mediation te leiden, ongeacht de benaming of het beroep van die derde in de betrokken lidstaat en ongeacht de wijze waarop deze is aangewezen of is aangezocht om de bemiddeling/mediation te leiden.”.

Op grond van de Richtlijn dient elke Lidstaat met name middels de bestuurlijke en gerechtelijke autoriteiten

³ Determinarea domiciliului are loc potrivit art. 59 și 60 din acest Regulament.